

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 21 (1674).

5 ЧЕРВНЯ 1987 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя!

наш кандидат

З того часу, як Ольгу Біляк, студентку III курсу англійського відділення, було висунуто кандидатом в депутати Одеської міської Ради народних депутатів, життя дівчини набрало нового смислу. Її турботи, хвилювання можна зрозуміти: хочеться бути у всьому гідною людського довіря, а це, зрозуміло, нелегко.

На знімку: Ольга Біляк, кандидат у депутати.

Фото Є. КРАСНОПОЛЬСЬКОГО.

РОЗМОВА ГОСТРА, ПРИНЦИПОВА

З червня відбулись загально-університетські партійні збори з порядком денним: «Про завдання парторганізації університету по поглибленню перебудови, поліпшенню кадрової політики у світлі вимог січневого (1987 р.) Пленуму ЦК КПРС». З доповіддю виступив секретар парткому доцент І. І. Кондратюк.

В зборах взяла участь секретар міського комітету Компартії України О. П. Якубовський, заст. завідуючого відділом науки і навчальних закладів Одеського обкому Компартії України О. І. Домбровський, секретар Центрального райкому Компартії України Т. О. Журавльова. В доповіді були порушені гострі проблеми кадрової політики в університеті, підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, наступності в питаннях добору і розстановки кадрів.

Всебічно і принципово доповідач проаналізував стан роботи по вирішенню в університеті головного завдання — підготовки молодих спеціалістів для народного господарства країни, дав оцінку практичним заходам факультетів і кафедр, спрямованим на виконання рішень партії і уряду по перебудові вищої школи.

В контексті головної ідеї до-

повіді були піддані справедливій критиці серйозні недоліки, які ще мають місце в роботі головних ланок в структурі університету, — від ректорату з його службами до НДЧ і адміністративно-господарчої частини.

В обговоренні доповіді взяли участь комуністи М. П. Орзіх, І. М. Попова, О. І. Полоза, А. А. Еннан, С. М. Кичмаренко, Є. М. Прісовський, Ю. М. Анісімов, М. М. Чесноков, М. К. Булат, В. В. Сердюк, А. А. Жабрюк.

Перед учасниками зборів виступив секретар міському Компартії України О. П. Якубовський.

Збори прийняли постанову з урахуванням зроблених комуністами пропозицій і доповнень.

У зв'язку з переходом на іншу роботу двох членів парткому — О. І. Домбровського і В. І. Сидоренка — учасники зборів таємним голосуванням обрали до складу парткому університету нових членів — І. М. Ковалю і Ю. М. Анісімова.

Докладний звіт про партійні збори буде надруковано в наступному номері нашої газети.

ПОРА ХВИЛЮВАНЬ І ТРИВОГ

2 червня в університеті почались вступні іспити на першому потоці вечірнього і заочного відділень набору 1987/88 навчального року.

Наш кореспондент звернувся до відповідального секретаря приймальної комісії ОДУ доцента Валерія Володимировича ТИЩЕНКА.

— Валерію Володимировичу, вступна кампанія нинішнього року проходить в особливих умовах — в період активної перебудови всього нашого життя і гласності. Оскільки сьогодні всім нам і кожному зокрема до всього є діло, то, звичайно, і моє запитання — яким чином, наскільки якісно здійснювалась підготовка до вступних іспитів цього року?

— Перш за все, всім, хто безпосередньо бере участь в організації і проведенні екзаменів довелось ретельно вивчити всі нормативні документи Мінвузу СРСР і республіки. Поряд з цим, відповідальним особам довелось побувати на інструктивно-зональній нараді, яку Мінвуз УРСР провів в Одесі. З усіма викладачами, включеними у предметні комісії, проведено роз'яснення положень інструктивного листа Мінвузу СРСР про правила прийому, розглянуто всі нетипові випадки, що мали місце під час проведення вступних іспитів в минулому році.

Що нового в сьогоднішніх правилах? Чітко визначено вимоги до вступаючих, конкретно названо рекомендаційні документи, які повинні бути подані абітурієнтами, що мають право на певні пільги. Не обійшлося без нагадувань про нашу вина. Я маю на увазі, зокрема, спеціальні форми рекомендації, які міністерство прислало зовсім недавно. Ми розмножили зразки і розіслали у відповідні органи Одеської, Херсонської, Миколаївської, Кіровоградської, Запорізької, Дніпропетровської та Кримської областей.

— Валерію Володимировичу, вступна кампанія тільки розгортається і, зрозуміло, робити якісь, навіть обережні прогнози поки що передчасно. Однак, якщо порівняти з цим же днем минулого року, якою є загальна картина сьогодні?

— Можливо, дещо зріс потік заяв на вечірню форму навчання у порівнянні із заочною формою навчання. Більш активно проявляється інтерес до історичного факультету, дещо менше до юридичної та педагогічної спеціальності в цілому. Найменше заяв на мехмат. Як і раніше, абітурієнти охоче йдуть на англійську мову та біологію.

— У відповідних документах Мінвузу СРСР звертає на себе увагу положення про переважно письмову форму складання вступних іспитів. Проте в опублікованих умовах прийому до нашого університету змін в

цьому плані не сталося. Чим це пояснити?

— Переведення багатьох предметів на письмову форму іспиту пов'язане з такою складністю, як забезпечення швидкої і якісної перевірки відповідей абітурієнтів. Це ускладнює проведення іспитів, університет поки що не готовий до такої форми прийому.

— А яким чином, в такому випадку, університет може забезпечити гарантію об'єктивної оцінки відповідей абітурієнтів?

— Все залежить від чесності викладачів, від компетентності і вміння індивідуально підійти до абітурієнта. Саме цим ми і керувались при комплектуванні предметних комісій.

Гарантією є також фірмовий бланк усної відповіді абітурієнта, на якому будуть фіксуватися і можливі додаткові питання. У випадку, якщо абітурієнт не зможе дати відповідь на поставлене питання, йому доведеться власноручно написати «не знаю».

Положення про апеляційну комісію залишається в принципі незмінним. Будь-яка претензія абітурієнта до приймальної комісії розглядатиметься найважливішим чином.

— Валерію Володимировичу, в кожному вузі є особливі абітурієнти, які виявляють справжній героїзм, вступаючи іноді 3—4 рази на обрану спеціальність. В будь-якому випадку подібна наполегливість, на мій погляд, заслуговує поваги. Чи буде вона компенсуватись якимось чином?

— Це складне питання, однак, воно, безперечно, заслуговує на увагу. Мабуть, ці обставини повинні враховувати декани при розв'язанні конфліктних випадків, особливо, якщо хтось не добирає півбала.

— В минулому році, наскільки нам відомо, абітурієнти скаржились на відсутність буфету. Зрозуміло, що побутове забезпечення вступних іспитів має важливе значення. Яким чином вирішується ця проблема нині?

— На жаль, це питання ще чекає свого розв'язання. До речі, ми розраховуємо на більш активну допомогу громадських організацій університету, особливо наших профкомів.

— Побажавши вам підійти до серпня повністю готовими, і нехай до нашого університету вступають більш знаючі і підготовлені.

М. УСПЕНОВ.

університетські
вісті

70-річчю

Великого Жовтня

присвячується

2 червня в конференц-залі головного корпусу відбулась підсумкова науково-теоретична конференція професорсько-викладацького складу і співробітників університету, слухачів методологічних і теоретичних семінарів. Тема конференції — «Великий Жовтень та актуальні проблеми прискорення соціально-економічного розвитку країни».

На конференції з доповідями виступили: професор М. Ю. Раковський («Революційні традиції міста-героя: Жовтень в Одесі»), професор В. В. Фашченко («XXVII з'їзд КПРС і проблеми сучасної літератури»), професор М. П. Орзіх («Соціалістичне самоврядування народу: протиріччя розвитку і вдосконалення»), професор В. О. Плотников («Комп'ютеризація і прискорення соціально-економічного розвитку СРСР»).

Коротким заключним словом підсумки конференції і навчального року в системі марксистсько-ленінської освіти підбив член парткому О. В. Чайковський.

Першочергові завдання

Недавно студента III курсу юрфаку Сергія Кичмаренка обрано головою профкому студентів ОДУ. Сергій і раніше працював в студентському профкомі: і це допомогло йому більш-менш легко розібратися у справах. Ми попросили Сергія поділитися своїми роздумами про завдання, які вирішує сьогодні студентський профком.

— В першу чергу ми будемо зміцнювати студентське самоврядування в навчанні і побуті. Звичайно, в центрі наших турбот завжди буде залишатися соціалістичне змагання. Проте ті форми, в яких воно проводиться сьогодні, вже не відповідають вимогам часу. В ньому відсутнє головне — змагальність, гласність і обмін досвідом. А це, за висловом В. І. Леніна — головні умови дійовості будь-якого змагання. Гадаю, що більш вагомим повинен бути матеріальний стимул — заохочення кращої академічної групи за рахунок профкому, стипендіальні пільги тощо.

Головне — це виховувати у студентів громадську свідомість, залучати їх до найбільш широкої участі в роботі вечірних рад, кафедр, факультетів.

Що стосується студентського побуту, то його організація і управління повинні повністю перейти в студентські руки. Це слабо, без ініціативи і наполегливості працюють студенти більшості гуртожитків. З кращого боку можна відзначити лише 7-й гуртожиток. Особливо нас турбує те, що із року в рік в гуртожитках виявляються одні і ті ж недоліки: незакінчений ремонт, відсутність клубів за інтересами, вкрай незадовільний санітарний стан в 4-му і 6-му гуртожитках. Але ці недоліки не усуваються, вони стають хронічними.

Поліпшення побуту студентів — головна турбота профкому, і ми будемо займатися цими справами серйозно.

Вісник вела
В. ВІЛОВА.

Влітку студенти і співробітники ОДУ мають змогу відпочити на березі моря в чудовому курортному містечку, де розташовано університетський оздоровчо-спортивний табір «Чорноморка». Стосовно путівок студентам слід звертатися до студентського профкому, співробітникам — до профкому співробітників ОДУ. Заїзди в табір «Чорноморка» встановлені на такі строки:

I заїзд 1—12 червня
II заїзд 15—26 червня
III заїзд 29 червня—10 липня
IV заїзд 13—25 липня
V заїзд 27 липня—7 серпня
VI заїзд 10—21 серпня
VII заїзд 24 серпня—4 вересня
VIII заїзд 7—18 вересня.

Кому потрібне анкетування? Всім!

Нещодавно на механіко-математичному факультеті проведено анкетування студентів з питань перебудови навчального процесу. На які роздуми наводить знайомство зі студентськими відповідями! Спочатку назвемо кілька найбільш типових відповідей: «Кількість пар скоротилася, але часу стало ще менше за рахунок збільшення числа контрольних робіт»; «Погамо, що робочий день через неадекватно складений розклад повністю зіпсовано»; «Немає умов для самостійної роботи»; «Погамо, що скоротили число практичних занять».

Отже, основні недоліки відзначені в анкетах, — це скорочення практичних занять, намагання пристосувати старі програми до нової обстановки. Судячи з усього, на нову систему слід було переходити не відразу, а у два-три етапи. Тоді б не було таких курйозів, про які пишуть в анкетах студенти III курсу: два семестри їм читали числові методи за старою програмою, а матеріал, на який раніше відводилося ще 2 семестри, тепер їм прочитали за один.

Відносно практичних занять студенти пишуть, що особливо важко даються предмети, з яких нема практики, чи предмети, з яких практика раз у два тижні. Якщо від одного заняття до іншого минає 14 днів, половина часу чергового заняття витрачається на відновлення в пам'яті попереднього матеріалу.

Наступні три питання анкети торкались матеріального забезпечення самостійної роботи студентів. У всіх відповідях відзначалось, що університет не готовий до цього нововведення, бо студентам, крім конспектів, потрібна ще

навчальна та додаткова література, різні методичні посібники кафедр.

Багато студентів відзначають, що література розподіляється «за законом джунглів»: хто перший прибіг до бібліотеки, тому й дісталось більше книг. Особливо гостро відчувається нестача книг з програмування, числових методів, теоретичної механіки (автор Яблонський), диференціальних рівнянь (Степанов), цивільної оборони.

За таких умов могли б допомогти методички, але у нас на багатьох кафедрах така система: взяв методичку — залиш студентський білет. А якщо необхідно скористатися методичками кількох кафедр — потрібно мати кілька студентських білетів?

Багато студентів I—II курсів відзначають, що з математичного аналізу їм зручно користуватись конспектами лекцій М. В. Шапіро. Протягом багатьох років кафедра математичного аналізу не спромоглася видати цей конспект як методичний посібник.

Відповіді студентів на питання, що торкаються навчально-методичного забезпечення, свідчать водночас і про їх невміння працювати самостійно, про відсутність ініціативи і бажання самим знаходити вихід із складних ситуацій. Наприклад, на полицях книжкових магазинів міста зараз є чимало літератури, якої потребують студенти. Мається на увазі не тільки посібник з мови «ПЛ-1». Студенти старших курсів говорять про відсутність літератури із спецкурсів. Справа в тому, що спецкурси читаються не по якомусь одному підручнику, а по багатьох книгах переважно останніх років видання. Не вміють ще студенти вибирати з кількох книг необхідну інформацію, користуватися ними не як підручниками, які потрібно читати від першої сторінки до останньої, а як довідковими посібниками.

Два питання анкети торкались якості викладання в умо-

вах перебудови навчального процесу.

Серед викладачів, які, на думку студентів, успішно перебудовують свою роботу в дусі часу, одностайно названі П. Я. Гулинський, М. В. Шапіро, В. І. Коляда, М. М. Гаврилов, лекції яких і раніше сприймалися з великим інтересом. Студенти пишуть, що змінили стиль своїх лекцій на краще А. Т. Яровий, М. Я. Тихоненко.

Стосовно інших викладачів, висловлюються іноді досить суперечливі судження. В чому вбачають студенти недоліки у лекціях окремих викладачів? Зайве багатослів'я при роз'ясненні простих істин і, разом з тим, — намагання з ходу «проскочити важкі місця». (Що це, — запитують студенти, — некомпетентність чи невміння викладати?) Позерство, зловживання акторськими прийомами застосовують усі без винятку учасники анкетування.

Відзначається низька якість лекцій з педагогіки; поверховість, фрагментарність, відсутність «свіжої інформації».

Останнє питання анкети торкалося студентського самоврядування. На жаль, ні в одній з відповідей немає зрілих суджень. Позначається інерція мислення, як наслідок тих часів, коли поняття самоврядування ототожнювалось із скрупульозним виконанням інструкцій, які «спускалися» зверху. Ніхто з анкетованих не бачить шляхів до здійснення реального самоврядування, оскільки «все у нас розписано наказами, інструкціями та листами Мінвузу». Разом з тим, студенти розуміють, що такий стан справ склався через їх же безініціативність, небажання брати на себе відповідальність.

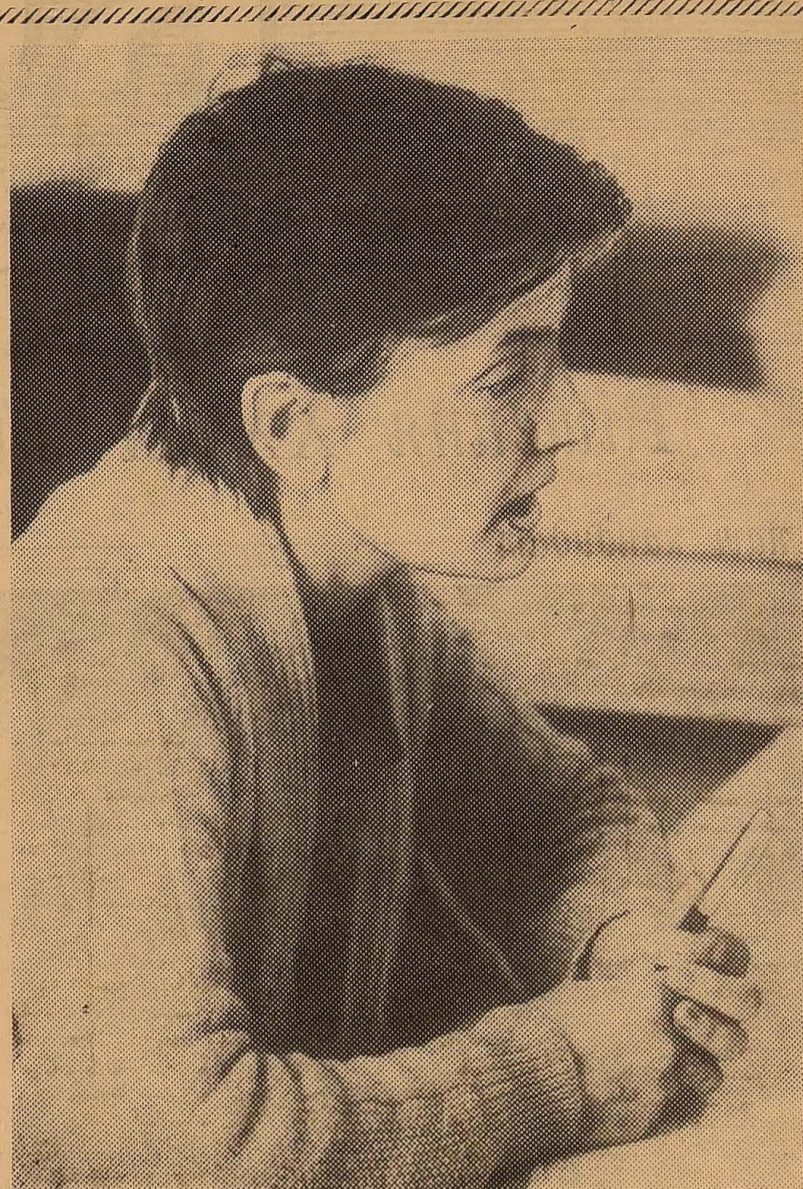
Попередні підсумки анкетування підбили:

Г. ГЕРАСИМОВА,
комсорг мехмату.
В. КИСІЛЬ,
голова ІВК
факультету.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Ми далекі від того, щоб переоцінювати результати проведеного на мехматі анкетування. Але так чи інакше студентські відповіді змушують серйозно замислитись як тих, хто навчається, так і тих, хто навчає. Університет існує, перш за все, для студентів, і з їх думкою не можна не рахуватись.

Важливо відзначити той факт, що студенти не тільки критикують, але й критично оцінюють самих себе. Тільки об'єктивна самооцінка дозволить всім нам жити і працювати краще, ніж раніше. Краще, ніж раніше, оволодіти новими знаннями, використувати їх на практиці. Саме на це орієнтують усіх нас партійні документи з перебудови вищої школи.

На «добре» була оцінена відповідь студентки-випускниці заочного відділення біофаку Ольги Морозук на державному іспиті з наукового комунізму. Голова ДЕК доцент Кім Іванович Савицький відзначив, що відповідь студентки була змістовною і впевненою.
— В цьому році, — говорить він, — чимало студентів продемонстрували глибокі знання і чітке розуміння актуальних проблем внутрішньої і зовнішньої політики нашої держави. Ідейна зрілість випускників університету є кращою запорукою їх успішної професійної діяльності у майбутньому.

На знімку: Ольга Морозук відповідає на питання білету.

ПЕРЕБУДОВА: ПРОБЛЕМИ,

26—28 ТРАВНЯ В ОДЕСЬКОМУ ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТІ ВІДБУЛОСЬ ВИІЗНЕ ЗАСІДАННЯ СЕКЦІЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ (НМР) МІНВУЗУ СРСР З ПИТАНЬ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ І СТАЖУВАННЯ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.

Засідання секції відкрила ведучий методист Мінвузу СРСР В. І. Ковальова. Вона, зокрема, підкреслила, що передбачена документами ЦК КПРС по вищій школі інтеграція освіти з виробництвом на основі прямих договорів з міністерствами та промисловими об'єднаннями за їх дольовою участю у підготовці спеціалістів істотно підвищує роль практичної підготовки студентів.

Завдання нинішнього засідання НМР — виробити найбільш прийнятні рекомендації, новий погляд на традиційні проблеми, який в період перебудови найповніше відповідав би вимогам до сучасних спеціалістів.

Сьогодні істотно розширюється звичайні оцінки того, що ми відносимо до практичної підготовки: навчальна, виробнича, дипломна практики, сам диплом. В сучасних умовах всі етапи повинні бути насиченими виробничими зв'язками. При цьому слід виходити з того, що вузькодисциплінарна практика вже нікого не може задовольнити, оскільки спеціалістові на виробництві зараз доводиться вирішувати найрізноманітніші завдання. Звідси необхідність увійти органічною частиною у навчальний план не міждисциплінарною практикою, а єдиним навчальним практикумом.

Виробнича практика сьогодні повинна розглядатись як поєднання навчання з продуктивною працею, коли студент буде призначатися на оплачувану посаду не як дублер, а як самостійний виконавець. Цей принцип підказує варіант переведення студента стаціонару на IV чи V курсі на вечірню систему навчання з роботою на півстава.

Якщо досі деякі вузи вважали своєю заслугою певний процент реальних дипломів, то у найближчій перспективі всі дипломи мають бути реальними, тобто виконаними за завданнями промисловості або галузі.

Таким чином через розгалужену систему практикуму і науково-дослідницьких робіт студент з перших кроків свого перебування у вузі повинен поступово входити в реальний світ своєї майбутньої професійної діяльності.

Потім з доповіддю виступив голова президії НМР професор МДУ В. В. Потьомкін. Він детально зупинився на питаннях підвищення якості підготовки спеціалістів, всебічно проаналізував, як розв'язується ця проблема в рядянських навчальних закладах. З точки зору організаційної, багато належить зробити, включаючи перегляд і затвердження нового переліку спеціальностей і скорочення частини з них в тих

вузах, які не в змозі забезпечити відповідну підготовку спеціалістів.

В методичному плані в центрі уваги повинна стояти самостійна робота студентів. Але досі ще немає чіткої уяви про форми її організації.

Складність практичних завдань, які стоять перед НМР, пояснюється тим, що до початку 1988/89 навчального року повинні бути розв'язані питання створення навчальних планів та програм.

Найбільше занепокоєння викликають польові практики, оскільки в багатьох університетах вони поставлені вкрай слабо. Через це підготовку геологів в деяких вузах доцільно припинити.

Важливим завданням практичної підготовки спеціалістів потрібно вважати екологізацію навчання. Екологічним підходом до професійних проблем треба озброїти всіх спеціалістів — від інженера, який виробляє папір з деревини, до архітектора, який змушений враховувати найбільш раціональне розміщення виробничих і побутових об'єктів.

В. В. Потьомкін піддав обґрунтованій критиці відсутність єдиного хазяїна у міждисциплінарних практиках, повільне впровадження в практику навчання гуманітаріїв сучасних методів досліджень, застійність в постановці навчання іноземної та національних мов. Багато неясного і в питання організації стажування моло-

ки, оскільки глобальні завдання практики погано поєднуються з тими окремими завданнями, які студентам доводиться виконувати на конкретному робочому місці.

Самостійна робота студентів, на думку Л. М. Рабіна, повинна здійснюватись головним чином в різних формах наукової студентської діяльності.

ПРАКТИЧНА

дих спеціалістів. Це, в першу чергу, стосується екзамену на кваліфікаційний атестат, чи повинен брати участь в його видачі вуз, що випускає?

На пленарних засіданнях виступили: зав секцією виробничої практики НМР, декан фізичного факультету Ростовського університету Л. М. Рабкін. Він проаналізував причини, які призвели до зниження якості підготовки спеціалістів. З одного боку, партнери брали у вузів кадри самостійно і безкоштовно, в будь-якій кількості, не беручи участі в їх підготовці. Оскільки до вузів претензій не було, то й вузьвіські інстанції не дуже слідували за тим, кого і як готували. Низькі вимоги до спеціалістів на виробництві посилювали цю негативну практику. Промовець переконливо критикував типові недоліки організації навчальних практик, в ході яких вироблялись негативні стереотипи, що породжували у молодих спеціалістів вузькість мислення.

Незадоволення викликає і якісний бік виробничої практи-

Треба покинчити з консерватизмом в оцінці роботи студентів, рішуче і сміливо відходити від традиційної уяви. Перспективною являється така форма творчості, як студентський науково-виробничий загін. Чи можна його літню діяльність на виробництві враховувати як студентську виробничу практику? В Ростовському університеті на це запитання відповідають ствердно.

Настав час всю справу участі студентів в НДРС розглядати як виробничу практику.

Цільова підготовка спеціалістів, на яку сьогодні нас орієнтують партійні документи, буде постійно викликати нестандартні положення. І розв'язувати їх потрібно сміливо і творчо, з урахуванням інтересів і виробництва, і вищої школи.

Від Одеського університету на засіданні НМР виступив декан юрфаку професор Ю. С. Червоний, який поділився досвідом практики укладання і реалізації договорів про цільову підготовку спеціалістів, яка склалася в університеті.

зрастуй, літо піонерське!

Збір, який запам'ятеється

Піонерський табір «Альбатрос». Давайте тихенько підійдемо до корпусу з боку залізничної і зазирнемо в середину. Ось в одній з кімнат дівчата малюють газети. І все в ній гаразд: і піонерські вірші, і відповідні малюнки, і навіть знайома назва «Салют». А ось група студентів розучує знайому пісню шкільного дитинства: «Сто пионеров у нас в отряде...» Таке відчуття, ніби ти потрапив до піонерського табору, хоч оточують тебе дорослі люди.

А втім, не будемо інтригувати читачів: в «Альбатросі» відбувається перший обласний збір працівників піонерських таборів. Сюди приїхали майбутні педагоги — студенти універ-

ситету, педінв (Одеського та Ізмаїльського), педучилищ. Цього літа у них піонерська практика, протягом місяця вони будуть вожатами. Для багатьох це — перше пряме зіткнення із своєю майбутньою професією, випробування сил. Не секрет, що багато студентів ніякого уявлення про піонерські справи не мають: про те, як провести збір і лінійку, які є конкурси в таборах і як до них готуватися.

Навчитися цьому та багато іншому — мета цього збору. Чотири дні студентів навчали всім цим премудроцям досвідчені наставники. Студенти працювали за розпорядком піонертабору, жили у тих же будиночках, в яких влітку жити-

муть піонери. Спали на двоюрядних ліжках, називались загonom, мали свого вихователя.

По собі знаю, як важко давалися всі ці практичні навички роботи з піонерами в таборі під час педпрактики. І нікому було підказати. Старша пі-

онервожата також була нашою студенткою.

Не всім, звичайно, у таборі «Альбатрос» подобалось бути «піонером». Не всі відразу зрозуміли необхідність і важливість цього збору. Але в кін-

ці його, заповнюючи анкету, на питання: «Бути чи не бути обласному піонерському зльоту?» майбутні педагоги відповіли одноставно: «Бути!».

Ю. ПРИСЯЖНИЙ,
студент IV курсу російського відділення філфаку ОДУ.

Основна частина роботи по екологічному вихованню майбутніх спеціалістів на юридичному факультеті ОДУ ведеться кафедрою теорії і історії держави і права.

Проблемою охорони оточуючого середовища і раціонального природокористування ко-

5 червня — Всесвітній день охорони навколишнього середовища БРАКУЄ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

лектив кафедри займається з 1978 року. Робота ведеться в кількох напрямках. Найважливіший з них — науково-дослідна робота. За роки 11 п'ятирічки колектив кафедри опублікував понад 20 статей з природоохоронної проблематики, підготував колективну монографію «Державно-правове управління якістю оточуючого середовища». Вчені кафедри беруть активну участь в різних конференціях місцевого, республіканського і союзного значення, присвячених охороні природи.

На кафедрі працює група «Екологія і право». Основне завдання цього наукового гуртка — прищепити студентам навички наукової роботи, зробити їх активними поборниками і пропагандистами ідей охорони оточуючого середовища.

Кращі доповіді і розробки рекомендуються на наукові і науково-практичні конференції. Щороку в сільських районах

області і на великих підприємствах проводяться дні науки з природоохоронної тематики.

Екологічна група кафедри здійснює допомогу лекторам. Так, для Одеської обласної організації товариства «Знання» підготовлені методичні рекомендації «Охорона оточуючого середовища — найважливіша функція Радянської держави».

Практичну допомогу екологічна група надає Радам народних депутатів. Зокрема, кафедрою разом з виконавчим комітетом Одеської обласної Ради народних депутатів були підготовлені і опубліковані методичні рекомендації місцевим Радам народних депутатів, їх виконавчим комітетам, постійним комісіям, депутатським групам і постам, депутатам, органам громадської самодіяльності населення в справі застосування природоохоронного законодавства СРСР і УРСР.

Однією з сторін формування єдиної системи екологічної підготовки студентів є еколо-

гізація тих курсів, які читаються викладачами кафедри.

Питання охорони природи знаходять відображення і в тематиці курсових робіт, 15—20 процентів дипломних робіт на кафедрі пишуться і захищаються з природоохоронної тематики.

Базовим навчальним курсом екологічної підготовки студентів-юристів є спецкурс «Природоохоронна функція Радянської держави», який читається викладачами кафедри для студентів державно-правової спеціалізації. За діючим навчальним планом цей спецкурс вивчається студентами IV курсу денного відділення в II семестрі.

На наш погляд, названий спецкурс треба читати для всіх студентів юридичного факультету, а не лише для студентів державно-правової спеціалізації. Читання цього спецкурсу відіграло б велику роль у підготовці кваліфікованих спеціалістів, які б володіли високою

екологічною культурою, розвиненим почуттям екологічної відповідальності.

П. МУЗИЧЕНКО,
доцент кафедри теорії та історії держави і права юрфаку.

ПОШУКИ, РІШЕННЯ

Але ці договори — ініціатива і самодіяльність університету, а звідси і труднощі, які найчастіше університет не може подолати власними силами. Необхідно розробити типові положення такого договору, крім того важливо, щоб університет мав закріплених за ним контрагентів.

Наприкінці 1986 року Мінвуз

чи висококваліфікованих спеціалістів для розрахунку математичних операцій на ЕОМ, ми втрачаємо іноді хороших математиків.

А. Я. Брокс висловив думку про те, що сьогодні, в зв'язку з перебудовою вищої школи, висловлюється багато ідей, які разом узяті все ж не утворюють системи. Якість підготовки

та її завідувачою доцентом О. М. Якубовської з питань впровадження в університеті безперервної педагогічної практики. Вже другий рік в Одеському університеті, — підкреслила Валентина Іванівна, — педагогічна практика проводиться починаючи з I курсу, тоді як в інших університетах країни безперервна педпрактика тіль-

погоджувалось тільки між вузом і підприємством.

Склалась ситуація, коли підприємства не турбуються за своє надворе поповнення. Вони повинні більш точно знати свої потреби в кадрах, брати участь у відборі студентів для різних ділянок виробництва. Підприємствам слід здійснювати і профорієнтацію в школах, особливо підсередніх, адже у великих містах прописка обмежена і трудові ресурси потрібно чер-

відали середню школу № 54, яка є базовою школою університету. Гостям сподобались добре обладнані майстерні. Учні цієї школи з другого по десятий клас займаються виробничою працею. Школа виконує планові завдання ряду одеських заводів. Зароблені кошти використовуються для розширення матеріальної бази і на дозвілля учнів.

В школі обладнаний дисплейний клас, в якому проходять уроки інформатики. Учні показали підготовлені ними програми для занять з арифметики і хімії. Добре обладнані предметні кабінети. Охайні ліжечна, кімнати для ігор та занять — тут навчаються шестилітні.

Відвідувачів здивував той факт, що в кінці навчального року школа знаходиться в такому доброму стані. Це, зокрема, відзначила завідувача практикою Дніпропетровського університету А. А. Чернюк. Викладач математики, завуч школи Л. В. Пучкова пояснила, що у школярів, які працюють з такою чудовою технікою, як ЕОМ виробляється повага до всього, що їх оточує в школі. І до шкільного інвентаря, і до приміщень вони ставляться бережливо.

З проблемами розвитку шкільного самоврядування і організації дозвілля учнів гостей ознайомила директор школи Л. А. Васюкова.

В нинішньому році 9 випускників 54-ї школи вирішили вступати до військового училища. Прощаючись зі школою, вони встановили у дворі саморобний пам'ятник герою Великої Вітчизняної війни. Обрубаний, розщеплений стовбур оборотного дерева, на постаменті — стара військова каска...

Цей пам'ятник красномовніше від інших слів говорить про те, що 54-а одеська школа випускає молодих людей, добре підготовлених до складного і відповідального дорослого життя, — відзначили учасники засідання НМР Мінвузу СРСР в Одесі.

Б. ВЕРНІКОВА,
М. ЩЕРВАНЬ,

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ

СРСР здійснив перевірку юридичних вузів і факультетів з метою визначення їх здатності виконувати цільові договори, але добра справа не отримала конкретного розвитку. Досі немає спільного з МВС, Прокуратурою, Мінюстом наказу завдання на цільову підготовку юристів за прямими заявками. Це істотно ускладнює для університету цільовий набір в поточному році.

Промовець зупинився на питаннях організації в університеті самостійної роботи студентів-юристів, їх розподілу на спеціалізації і на роботу.

Декан фізико-математичного факультету Латвійського держуніверситету доцент А. Я. Брокс присвятив свій виступ тенденціям у вивченні і розвитку математики. Стан справ в цьому питанні викликає занепокоєння.

Кого готують сьогодні у вузах? Або «абстракціоністів» (в основному — майбутні педагоги), або математиків-прикладників. Це найменування промовець вважає невдалим. Готують

спеціалістів залежатиме головним чином від того, як ми зможемо забезпечити директивним шляхом — тобто, обов'язковим для всіх — таке укрупнення навчальних дисциплін, в результаті якого було б утворено принципово новий предмет.

На секції НМР виступили професор кафедри педагогіки Латвійського держуніверситету Я. І. Анспаак, зав. курсами підготовки кваліфікації вчителів при МДУ А. Г. Зумеров, доцент кафедри Гомельського держуніверситету А. П. Грибайло.

На підсумковому засіданні учасниками наради були прийняті рекомендації з практичної підготовки студентів університетів Мінвузу СРСР і з удосконалення практичної спрямованості психолого-педагогічної підготовки студентів університетів.

Представник Мінвузу СРСР В. І. Ковальова висловила подяку за добру організацію роботи НМР і відзначила ініціативу кафедри педагогіки ОДУ

ки впроваджується.

По закінченні роботи секції НМР в Одеському університеті наш кореспондент розмовляв з учасниками візної сесії.

Доцент Андрій Янович БРОКС, декан фізико-математичного факультету Латвійського державного університету:

— Науково-методична рада — це орган рекомендаційний. Ми збираємось раз на рік, з'їжджаються викладачі з різних вузів країни, щоб виявити і узагальнити громадський досвід. Наша секція займається питаннями практичної підготовки студентів і стажування спеціалістів.

Щороку засідання секції проходить в різних містах в тих університетах, де є на що подивитись в плані підготовки спеціалістів. Завершується засідання секції виробленням рекомендацій для ректорів університетів і Мінвузу СРСР.

— В підготовлених рекомендаціях під пунктом 10 відзначено: пропозиція Бронса. Промоментуйте, будь ласка, значення цієї пропозиції.

— Перебудова вищої школи передбачає створення філіалів кафедр на підприємствах з одночасною зміною системи проходження виробничої практики. Зараз цей захід потребує погодження на різних рівнях. З метою скорочення цієї процедури я і вніс пропозицію, щоб створення таких філіалів

плати з числа випускників міських шкіл.

— Як Ви оцінюєте рівень підготовки абітурієнтів, які вступають на фізико-математичний факультет Латвійського університету?

— Орієнтація на гуманітарні спеціальності останнім часом переважає, і не лише в нашій країні. Тому конкурс при вступних екзаменах на нашому факультеті різко знизився. Але ми набираємо студентів з числа кращих випускників. Добре працюють малі університети, мала академія, в яких навчається більшість школярів, які потім ідуть на наш факультет.

— Чи розділено на вашому факультеті педагогічну і виробничу спеціалізації?

— У нас студенти розділені на три потоки — ми випускаємо вчителів, спеціалістів виробничого профілю і наукових працівників. Відповідно, програми на цих потоках розрізняються за рахунок спеціалізації. Але яку б професію не обрали молоді люди, головне для студента — не втрачати інтересу до навчання, смаку до знань. Суспільство без знаних спеціалістів, як людина без голови. Дуже важливо при цьому не бути технократами і пам'ятати, що справді людське міститься в науці і в мистецтві.

Учасники засідання НМР від-

Страницы пушкиноведения

Они по-новому освещают облик жены поэта. Известно, что существовало 40 писем Натальи Николаевны, которые были подготовлены к печати, но в 20-х годах исчезли. Таким образом, публикуемые в книге письма Натальи Николаевны, написанные ею при жизни поэта и о нем, являются уникальным источником для изучения ее биографии.

Письма, в которых она так тепло и сердечно говорит о А. С. Пушкине, вряд ли можно переоценить. Всего в книгу вошло 14 писем Натальи Николаевны.

Письма Екатерины Николаевны и Александры Николаевны Гончаровых также представляют несомненный интерес. Они охватывают период с 1832 по 1837 г.г., написаны при жизни поэта и во время проживания сестер в семье Пушкиных. Письма не только рисуют жизнь сестер Гончаровых, в них есть упоминания о Пушкине, об отношениях А. С. Пушкина и Натальи Николаевны.

Обнаружено большое количество писем членов семьи Гончаровых — родителей и братьев. В основном они написаны по-французски. Авторы книги сопровождают письма кратким комментарием, характеризуют действующих лиц и обстановку, в которых они были написаны.

Продолжением книги «Вокруг А. С. Пушкина» является книга «После смерти А. С. Пушкина» (М.: «Советская Россия», 1980). Письма, обнаруженные в архивах, опровергают многочисленные домыслы о Наталье Николаевне, основанные на недостоверных ис-

точниках и свидетельствующие о враждебном отношении некоторых современников к А. С. Пушкину и его жене. Клевета, родившаяся в великосветском кругу, унижала А. С. Пушкина, поэта и человека. Основываясь на злословных утверждениях, исследователи нарисовали резко отрицательный облик жены поэта.

Мы знаем, что, умирая, А. С. Пушкин завещал друзьям защищать жену от клеветы и сплетен. «Она, бедная, безвинно терпит и может еще потерпеть во мнении людском». И поэт оказался прав. После дуэли и смерти поэта Наталью Николаевну обвиняли открыто в том, что она женщина немудрая и ветренная, что ее легкое поведение послужило поводом к дуэли, что она скоро забудет А. С. Пушкина. Поэтому так важны найденные письма.

Очень мало было известно о том, как Наталья Николаевна жила с детьми после смерти А. С. Пушкина. Найденные письма говорят, как любила она детей, как высоко ставила долг матери и жены.

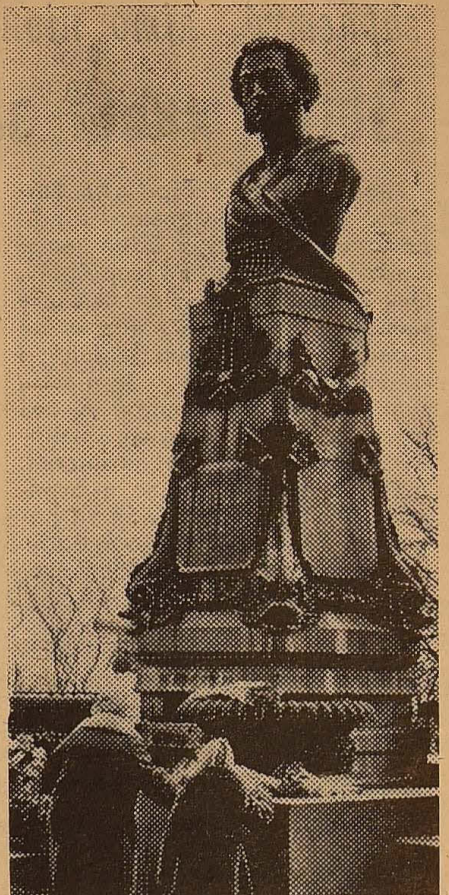
Большой интерес представляют письма ее сестер А. Н. Фризенгоф и Е. Н. Дантес-Геккерн. Читатель узнает о трагической судьбе Екатерины Николаевны, уехавшей за границу, навсегда порвавшей с Родиной, об отношении к ней семьи Гончаровых и Пушкиных. Обращают на себя внимание письма Дантеса и Геккерна.

Всего публикуется около 200 неизвестных писем и выдержек из них. Соблюдается хронологический порядок изложения. Письма чередуются с комментариями, в примечаниях — ссылки на архивы и дру-

гие источники. Большое количество иллюстраций, многие портреты публикуются впервые.

Немало книг написано о тех местах, где жил или бывал Пушкин, но почему-то незаслуженно остался в стороне Ярополец, где А. С. Пушкин бывал дважды — в 1833 и 1834 годах у своей тещи Н. И. Гончаровой. О первом приезде А. С. Пушкина в Ярополец было известно давно, а второй установлен И. Ободовской и М. Дементьевым и нашел отражение в их книге «А. С. Пушкин в Ярополце» (М.: «Советская Россия», 1982). Молодые люди, жившие или бывавшие в Ярополецкой усадьбе, в той или иной мере были связаны с декабристским движением, и Пушкин был знаком со многими из них. Так, из семьи Чернышевых, дальних родственников А. С. Пушкина, вышел декабрист З. Г. Чернышев (с ним Пушкин виделся в 1833 году); жена декабриста Никиты Муравьева Александра Григорьевна — урожденная Чернышева. Это она увезла с собой в ссылку пушкинское «Послание в Сибирь». В книге впервые публикуется неизвестное до сих пор ее письмо из читинской ссылки.

Книги И. Ободовской и М. Дементьева вызвали большой интерес у читателей, поэтому издательство «Советская Россия» решило выпустить отдельную книгой все то, что было написано авторами о жене поэта Наталье Николаевне. В 1985 году в свет вышла их книга «Наталья Николаевна Пушкина». Эта работа как бы выполняет завет Пушкина оправдать жену «во мнении людском». Книга состоит из 2-х разде-

лов: «Вместе с А. С. Пушкиным» и «После смерти А. С. Пушкина». В ней расширено документальное описание детства Натальи Николаевны, ее семьи, сватовства А. С. Пушкина, первых лет их совместной жизни и т. д. Приводится значительно большее количество писем и выдержек из писем А. С. Пушкина к жене. Они чередуются с письмами Натальи Николаевны к родственникам и в ряде мест дополняют друг друга. Книга снабжена многими иллюстрациями. Более 20 лет жизни авторы потратили на исследование архивных фондов и, как мы видим, не зря. Все книги И. Ободовской и М. Дементьева читаются с большим интересом.

Л. АНТОНОВА,
главный библиограф НБ ОГУ.

СССР — КАНАДА И снова встреча...

Солнечным майским утром к административному корпусу Одесского госуниверситета им. И. И. Мечникова подъехал автобус «Интуриста», из которого вышли члены канадской делегации, прибывшие в Одессу по линии республиканского общества «Украина». В очередной раз руководитель канадской делегации профессор университета г. Виктории Ганна Полевая организовала поездку в Одессу преподавателей университетов и средних школ провинции Британская Колумбия. И хотя они уже пенсионеры, все живо интересуются состоянием работы, проводимой в СССР в плане перестройки средней и высшей школы.

Гостей приветствовал проректор по международным связям М. Н. Чесноков. Он рассказал об истории нашего университета, его деятельности.

С ответным словом выступила руководитель канадской делегации Ганна Полевая. Она рассказала о целях и задачах поездки канадской делегации в Советский Союз, о деятельности университета в городе Виктории, в котором она преподает. Ганна Полевая и проректор Чесноков выразили сожаление, что еще не подписан договор о научно-техническом сотрудничестве между Одесским госуниверситетом и университетом г. Виктории.

Затем состоялся семинар для канадских преподавателей по двум темам: «Развитие культуры в СССР» (ведущая — доцент факультета РФФ О. А. Мартынюк) и «Место народно-

го образования в советской политической системе» (ведущий — профессор ОТИПП А. А. Барбарыга).

Лекции вызвали у канадских гостей большой интерес. Были заданы вопросы о перестройке высшей школы и средних учебных заведений, об отношении к студентам, занимающимся на «отлично» и посредственным студентам, что делается у нас в плане ихощернения и наказания. На все вопросы были даны конкретные ответы.

Члены канадской делегации выразили слова благодарности за теплый прием и высказали пожелание об установлении более широких контактов между преподавателями и студентами обеих стран.

К сожалению, из-за жесткого лимита времени не состоялась долгожданная дискуссия между преподавателями университета и нашими гостями из Канады. Думается, что при планировании подобных встреч университету, а также таким организациям как «Интурист» и Одесскому отделению общества «Украина», следует обратить на это внимание.

Сегодня, в период перестройки и общественной гласности, уже невозможно ограничиваться пассивными контактами, напоминающими игру в одни ворота. Идеологическая активность контактов с зарубежными коллегами должна быть нашей общей заботой.

О. ВАПНИК,
инспектор отдела
зарубежных связей.

Живой интерес, живая активность

Состоялся очередной семинар лидеров организаций и землячества иностранных учащихся, обучающихся в Одесском государственном университете им. И. И. Мечникова, посвященный проблемам летнего отдыха студентов-иностранцев. В семинаре приняли участие главный врач студенческой поликлиники № 30 Е. П. Полуцен, врач, ответственный за медицинское обслуживание студентов университета, М. Н. Кочеткова, член секретариата городского совета по делам иностранных учащихся Б. М. Смирнов, заместитель секретаря комитета комсомола университета по международной работе Е. Степанов.

Медицинские работники подробно рассказали о системе советского здравоохранения, о задачах, которые Коммунистическая партия и Советское правительство ставят перед советской медициной по поддержанию и улучшению здоровья учащейся молодежи, в том числе и иностранных учащихся. Были названы конкретные лечебные и санаторно-курортные учреждения, которыми могут воспользоваться иностранные учащиеся Одесского университета для лечения и профилактики.

Представитель секретариата городского совета по делам иностранных учащихся Б. М. Смирнов рассказал присутствующим о планах организации культурного отдыха в летний период, ознакомления иностранных учащихся с советским образом жизни. Интересными обещают быть отдых в интернациональном республиканском лагере отдыха на базе санатория «Мирный», в лагере труда и отдыха, расположенного на территории совхоза «Днепровский» Овидиопольского района, а также экскурсии в столицы союзных республик и другие города Советского Союза.

С большим вниманием представители землячества и организаций выслушали выступление заместителя секретаря комитета ЛКСМУ университета Евгения Степанова о порядке участия иностранных учащихся в работе студенческих строите-

льных отрядов. Комсомольскому вожану было задано много вопросов, касающихся конкретно участия комсомольской организации университета в решении задач, поставленных XX съездом ВЛКСМ перед вузовским комсомолом, перед всей советской молодежью.

В целом семинар прошел при большой активности лидеров организаций и землячества иностранных учащихся, что свидетельствует о важности рассмотренных вопросов и необходимости проведения таких семинаров в дальнейшем.

С. ФЕДОРКО,
зам. декана по работе
с иностранными
учащимися.

«Придет серенький волчок»

30 мая в актовом зале корпуса гуманитарных факультетов ОГУ состоялась встреча любителей кино с режиссером Киры Муратовой и художником-мультипликатором Юрием Норштейном.

Вечер открыл кинорежиссер Станислав Говорухин, который поделился со зрителем своими размышлениями об обновлении во всех сферах советского искусства, в том числе в кинематографе.

— Не случайно, — сказал, в частности, режиссер, — большим призом на Тбилиском кинофестивале отмечен фильм Киры Муратовой «Долгие проводы», пятнадцать лет пролежавший «на полке» и в свое время признанный «вредным», порочащим советскую действительность. Это фильм, созданный честным, искренним, правдивым человеком.

Выступившая затем Кира Муратова заметила, что не считает честную работу граждан-

ским подвигом. Трудно как раз не быть самим собой, делать что-то навязанное, чуждое тебе. А поскольку жизнь сейчас хорошо складывается, надо бы показать зрителям работу новую, а не 15-летнюю давности.

В заключение встречи любителям кино были показаны мультипликационные фильмы Юрия Норштейна «Лиса и заяц», «Цапля и журавль», «Ежик в тумане», «Сказка сказок», фрагменты новой работы «Шинель».

Огромный интерес присутствующих вызвал мультфильм «Сказка сказок», названный ведущими зарубежными мультипликаторами лучшим мультфильмом в мире.

— Концепция фильма, — рассказывает Юрий Норштейн, — начала складываться с того момента, как я уехал из старого дома в Марьиной Роще. Сюда, в мир моего детства, не было возврата, и с этим обжигающим чувством я живу до сих пор. Это фильм о памяти, о том, без чего человек не может существовать, о детстве, о доме, о соседях, людях, переживших войну, о старых фотографиях, о письмах с фронта.

— Мне кажется, — продолжал Юрий Норштейн, — что всю жизнь я снимаю один большой фильм. О чем? О чем-то главном в человеке, простом, но без чего жить нельзя, подобно дыханию. Может быть, о последнем дне, если знаешь, что он — последний. Как это знание отразится на человеке. Станет ли он цепляться за что-то материальное? Ведь кое-кому кажется, что можно так удержаться. Отсюда — бесконечная вереница преступлений против человечества.

О. ГУБАРЬ.

ПИШИТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуниверситет, редакция газеты «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ: тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.